

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ

शक्ति उत्थान आश्रम लखीसराय

विषय संस्कृत दिनांक 10-06-2021

वर्ग अष्टम शिक्षक -राजेश कुमार पाण्डेय

एन० सी० ई० आर० टी० पर आधारित

अभ्यासाः (Exercises)

1. विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं चित्वा लिखत—
विकल्पों से उचित उत्तर चुनकर लिखिए—

- (i) रत्न+आकरः =
(क) रत्नाकरम् (ख) रत्नाकरा (ग) रत्नाकरः (घ) रत्नाकरस्य
- (ii) मुनिः+इयम् =
(क) मुनीयम् (ख) मुनिरियम् (ग) मुनेऽयम् (घ) मुनी इयम्
- (iii) ने+अनम् =
(क) नैनम् (ख) नायनम् (ग) नयनम् (घ) नीयनम्
- (iv) यदि+अपि =
(क) यद्यपि (ख) यदापि (ग) यथापि (घ) यथैव
- (v) जगत्+ईशः =
(क) जगतेशः (ख) जगदीशः (ग) जगतैशः (घ) जगतिशः
- (vi) सत्+जनः =
(क) सञ्जनः (ख) सद्जनः (ग) सज्जनः (घ) सजनः

- (vii) कः+गच्छति =
 (क) को गच्छति (ख) कोऽगच्छति (ग) कर्गच्छति (घ) कग्गच्छति
- (viii) सर्वे+अत्र =
 (क) सर्वात्र (ख) सर्वत्र (ग) सर्वेऽत्र (घ) सर्वे अत्र
- (ix) शे+अनम् =
 (क) शेनम् (ख) शायनम् (ग) शयनम् (घ) शयानम्
- (x) वि+आप्तः =
 (क) वियाप्तः (ख) व्याप्तः (ग) व्यस्तः (घ) वियाप्तः

2. अधोलिखितपदानां सन्धिच्छेदं कुरुत—
 अधोलिखित पदों का सन्धि-विच्छेद कीजिए—

- (i) नयनम्
 (ii) सुरेशः
 (iii) सत्यानन्दः
 (iv) नदीव
 (v) तेऽपि

3. रञ्जितपदानां सन्धिं कृत्वा रिक्तस्थानानि पूरयत—
 रंगीन शब्दों की सन्धि करके रिक्त स्थानों को पूरा कीजिए—

- (i) मम अद्य (परि + ईक्षा) अस्ति।
 (ii) (क्रिया + आत्मकः) भव।
 (iii) अहम् (शिष्ट + आचारम्) पालयामि।
 (iv) कार्यकर्ता (धृति + उत्साहयुक्तः) अस्ति।
 (v) (युक्त + आत्मा) योगी भवति।

4. अधोलिखितेषु वाक्येषु रिक्तस्थानेषु सन्धिच्छेदं कृत्वा लिखत—
 अधोलिखित वाक्यों में रिक्त स्थानों में सन्धि-विच्छेद करके लिखिए—

- (i) सः सदाचारी (..... +) अस्ति।
 (ii) अहं परोपकारी (..... +) अस्मि।
 (iii) इदं सर्वेश्वरः (..... +) महादेवस्य मन्दिरम् अस्ति।
 (iv) सर्वैः तीर्थाटनम् (..... +) करणीयम्।
 (v) अयं विद्यालयः (..... +) अस्ति।

